

Til Utgifwaren.

Ganganellis Bref, som min Herre haft den godheten at då och då införa i ert Blad, äro af den beskaffenhet, at de mer uplysa, mer öfvertyga än snart sagt alla våra nu inom 20 års tid utkomna Skrifter emot Fritänkeriet, bewis på hwad djupa insigter denna Herre ägde uti Religion och Moral — Dess modestie och människo-kärlighet huru förmodar icke den våra egna Prælaters? huru förtäffeligen affbildar han ej den sanna Philosophien och alt det som kan gifwa oss anledning at tänka på det Gudomeliga wäsendet och oss sjelfwa. Wätte denna öfversättning widare inkomma i edre Blad, och sprida uplysningar i samma mon som den riktar eder med flera Prænumeranter.

Speculator Multiplex.

A n n o n c e.

Ännu finnas tilgång af Ganganellis Tal om Religion sedan det är andra gången oplagt, det kostar 1 R . och om Herrar Pastorers, såsom en del redan gjort, åstunda större Partier deraf til sina Församlingar, så kan därom corresponderas med underteknad, som skal besörja nerstickandet. Äfwen sås ännu Öskulden, denna yppersta moral, skrifwen af et Svenskt Fruntimmer, som inspirerar så mycken conduite hos det wackra könet, det kostar 2 R . Dödens Tempel Poem af Lund, som kostar 2 R . och Eloisas Bref til Abelard af samma Auctor som kostar 4 R . finnas äfwen i Boklådan wid Riddarhustorget eller genom Requisition hos Auctorn. Köpare, som skulle märka at ej Noten Frist står på Bladet, anmodas gifwa det tilkänna för Sanningens skull, eller emot en 2 R .s Sedel. Det bär sig intet at bestrida utgifter utan inkomster.

Utgifw.

N:o 32 utkommer den 13 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

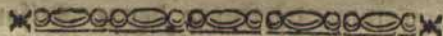
Andra Släcken,

N:o 32.

Stockholm den 13 Maji 1782.

Så wälja Damerna *).

När Jupiter sin kärleks-låga
Inför Europas fötter bar
Han länge lät förstå sin plåga;
Men Nymphen obewellig war
Af alla djur han ömsar kläder,
Nu blir han Warg, nu blir han Wård,
Nu blir han Zupp, nu blir han Tjäder;
Men hon war alltid lika hård,
Sist Dye-skapnad tycket wann.
Wid detta djur sågs Nymphen stanna
Och när hon wäl besedt des panna,
Hon sade: Kom, blif du min Man.

Commazzi Anmärkningar wid de Romerska Kejsares Historia *).

Förr än Marcus Aurelius beslöt något angående Regeringen, för-
trodde han sit uppsåt först åt Rådet, sågandes sig finna anständi-
gare at lämpa sig efter så många kloka mäns råd, än at de allesam-
man skulle råtta sig efter hans enda wilja.

Et owäldigt och utan regerings-lystnad besmittadt Råd blifwer
i alla tidehwarf ansedt.

Kejsar Commodus hade retat otaliga Romerska Slägter emot
sig genom en skamlig wänskap för deras Söner. Och som ej alle wo-

*) Infäadt.

*) Infäadt.

ro af den gemena tankan, at Furstens gunst borde förwärfwas med egen wanheder och förnedring, så blefwo hans egna undersätare hans anklagare. Folket blef dåröfwer Domare, och Commodus förklarad förluftig af den Keiserliga myndigheten, med de orden: Denna sänder dig Rådet, som war åfwen så mycket, som at säga: Du skal ej mer wara Kejsare.

En mild Furste är säker för alla, men en hård, som hos en del undersätare är illa ansedd måste hos de öfriga söka sin säkerhet genom gunst och stänker.

Misgärning och offsydighet, trohet och förråderi, hemlighet och och des uptäckande, äro i sig sjilfwa ganska olika, dock wid Hofwet alle sammans i samma och enahanda fara. Pag. 182 om Severus i Commazzi Bok.

De som äga den förmån at wara födde af förnäm ätt, tiltråda genast som et arf det goda omböme, hwilket andre med mångsaldigt arbete måste förwärfwa, och kunna börja der som andra lykta.

De första Stamsåderne gjöra sig en trappa af dygd och af dygden en heder, men deras efterkommande begynna med hedren och befinna sig strävt i språng til de högsta äreställan. Ut i förfädren bör man wörda den personliga förtjensten och lyckan i deras afkomma. På sådan grund blef Heliogabalus Romersk Kejsare.

ibland de mångsaldiga dårskaper denne Kejsare utöfwade, war åfwen en af dem at han inrättade en särskild Rådskammare, åfwen som det Romerska Rådet; men bestående af idel Qwinpersoner, hwaråst alle det Romerska Qwinfolkets angelägenheter skulle afhandlas. Egenteliga affigten härmed war at förstöra grunden til all annan lag, och göra sig sjelf til lag för hela werlden. Dårskaperna togo omsider et slut med honom så at han af sine egne Soldater kastades i Tibern.

Furstar wäljas til Rättwisans förwaltning och genom hennes jämna utdelning bibehålles de sedan på Thronen, men brådstörtas då de trampa lagen.

Innan Alexander Severus til Riks Städerne eller Landskapen affände någon Ståthållare, eller andre wigtige Embetsmän, så kundgjorde

Röten

gjorde han på månader förut, dens namn som därtill utvaldes på det wederbörande måtte hafwa tid at andraga, och han sjelt at öfverwäga hwad jäf eller besyffning man emot samme person kunde hafwa. Därigenom minskades owardige sökande som ej wägade undergå profwet, och med penningar i den wägen kunde intet uträttas.

Inlämndt.

Hårom afton war jag i et sällskap som nödwändigt skulle spela, fortän framslades, Hennes Nåd i huset rangerade Phara-Banquen, det war et ganska förnämt hus, Grefwinna, Fröknar, Häfmästare, Laqueyer och hundar, man begriper ganska lätt at detta huset war frequenterat af Officerare, och Officerare som räknade anor, Himmel! hwilken catastrofe! i det man skulle gripa an werket så yppas en samwetsfråga af en ganska ung Officerare som hade hört på Lagårdsjåle at subordination och lydriad wore själen i Militairen, at blott igenom den banades en Armées öfwerwinnerlighet och at sedan nu Accorderna äro förbudne hade man ingen annan trappa at klifwa på til Fält-Marskalks-Stafwen. Han drar då up et Reglemente inunder Schärpet, han citerar och säger at hazard-spel är förbudt — Fåfångt inwände Damerna, at det hwarfen wore wana eller handtwerk, men huru Boken commenterades, så segrade Offcern. De andra närwarande tillika med honom måste tilstå at de spelt 2 qwållar förut i rad och om det 3:dje gången hände, så wore det wana eller handtwerk, det är klart, tillade han, at döma per analogiam, em en följer sig 3 gånger så skal han för Krigs-Rätt; desutom mina Nådiga Fröknar, i det han adresserade sig til döttrarna, kan man intet imaginera annat spel med Er och Grefwinnan som är långt roligere? — Här bles han just echaufferad, utan twiwwel af den nit han hade för Kungens tjänst — Grefwinnan posée och full af werld proponerade då Conversations-Kort, en ny upptäckt i de wackra konsterna af Herr Holmberg, som sedt tomheten och ömmit derwid at ingen tjenstgörande Officer mera spelar. Nu först kommer jag egenteligen til ämnet som föränlatit denna berättelse.

Desa Sällskaps-Kort äro tillsammans 50 styck. likna utan på de wanliga korten, men innan til i stället för Rachel, Spader Åh, en Hacka, &c. får man läsa en liten wers eller devis. Någon incommo-

dité

frisk.

dité är det wäl at den som skal spela bör kunna läsa, hwilket wid det wänliga kortspelet war onödigt, blott man förut kände korten och hade lycka, så är här bewis at man i hast blef al ting, Landtbrukare, Slepps-Redare, Militair de consequence Danseur och Lär, men detta hjälper sig, de förnåma och rika kunna ju hålla en Lector.

Gjort som sagt, korten blandades, Grefwinman efter många complimententer behagade allernädigst sielf at ge. För ingen annan ordsak än at de skola lännas och köpas anför jag några opslag, det obserueras at dessa kort äro numererade och proportionerade til wår folksäck, Damernas äro 30, för Cavaillererna äro de öfriga.

Grefwinman sielf seck N:o 10 som tecknas:

Med all den prackt dig öfwerhopar.

Med alt det smink, det guld, de sjädrar som du bär

Tro ej du wäcker wårt begär

Uck nej: man blott på affstånd ropar

Hur onaturligt skön hon är.

Den älska Fröken seck N:o 14 som låter:

I en wällsignad stund man lärde Er at sjunga,

Sjung söka Iris sjung: det är en ängla-sed

Hör Folket klappar hand, ty folket blie i fred

(Tills Arian är slut) för eder hwarha tunga.

Uf Militairerna fingo den ena som war litet brutal, twärt emot all rime och raison N:o 13.

Om sanning rått din bild på detta bladet stälte

Hwad tror du Lycas sielf? -- mån du fick mine af Hjelte?

To wist: se där bewis: se glastwen wid hans hålte.

Min lilla conuersation med mina Läsare om Conversationskorten slutas. De kosta endast en plåt och amüsera för tusende.

N:o 33 utkommer den 15 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe,

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck - Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 33.

Stockholm den 15 Maji 1782.

Sör Dagen.

Sag — måla på SOPHIAS Dag
En Cypris, Hebé och en Flora,
Det wore at i matta drag
Se sjelfwa Gracerna förlora.

Nej, må et hjerta mindre rört
Ännu des ömma uttryck spara!
Til des wi glädjens tidning hört,
Som skal vårt wäl på nytt förklara!

Utländska Nyheter.

Uti London kan man på en och samma dag fria, få ja, gå i Kyrkan och blifwa wigd.

Med sista Posten berättas i et handbref til * * at et par, som varit låra i hwarandra, beslöt at gifta sig, de följdes åt i Kyrkan och anmälte sig hos Prästen, men knapt nog hade Brudgummen ställt sig i brudstolen, förän han började ångra sig, det ena swettbad efter det andra öswergick honom, han calculerade följderna, erkände sit förhastande och då Prästen frågar honom: om han wille hafwa den förestälte Personen til sin äkts Zustru, swarade han med hög röst Nej.

*) Insändt.

Ce.

Ceremonien slöts och hvar och en begaf sig til sit; men Gåst-
 mön blef så förbittrad at hon knapt kunde blidkas, et så hårdt bemb-
 tande satte hela hennes blod i gäsning och hon beslöt at omsider re-
 vengera sig.

Ung-Herrn, som förut hast så många plaisirer i hennes sällskap,
 wille ändå continuera dem efter gamla wanan, men såfångt. Nym-
 fen låskade wara obewekelig, hennes hårdhet retade honom ännu me-
 ra, han nytjade alla motiver i werlden, til och med pengar som op-
 dyrka det starkaste lås, och med all gewalt seck han ändå intet för-
 mänligare capitulation än at han, för at reparera hennes heder, som
 hon tyckte wara så fastligt læderad, skulle åter gå i Kyrkan tillika med
 henne, begära wigsel, och då det kom til det wanliga spørsmålet, skul-
 le han swara Ja, men hon Nej: Hon bewisse honom tydeligen, at
 hon då sårt en afskafad hämb, at de då narat hwarandra och at det
 blifwit honom måtit med et och samma mått — hwad gjöra? Hennes
 wänskap, som han wisa minuter behöfde, stod ej at winna på annat
 sätt, han resolverar sig dertil, glad at för det köpet sirpa taga hen-
 ne til hustru. De marcherade då åter en Söndag i Kyrkan, begär-
 te wigsel, och när Prästen spørjer dem, swarar Herrn efter aftal Ja
 och Flickan ack! grufweliga ögnableck! olyckliga man!
 Flickan swarar twärt emot öfwerenskommelse äfwen Ja.

Strödda Tankar. *)

Ällan skrifer et Fruntimmer för det man gör, utan för det man
 ämnar göra.

Östa wäljer et Fruntimmer sig en älskare, mindre derföre at hon
 finner honom älskwärd än för at wisa at hon sjelf är det.

Många inbilla sig at Jalousien härstammar ifrån kärleken; jag
 åter tror at den härleder sig ifrån en mindre fördelaktig öfvertygelse
 om sig sjelf.

Att wisa bitterhet öfwer sin hustrus förmenta otro tjenar ej til an-
 nat

*) Insärdt.

nat, än at stärka henne i sin dårskap, i fall hon är skyldig, eller gje-
ra henne brottlig i fall hon ej är det.

Emellan en Philosph som är det par principe, och en, som är
det par fantaisie, är den skillnad, at den förra är det igenom dygden,
och den sednare genom egenkärleken.

At en dygdig människa ofta blir mera förhatad och swärtad hos
allmänheten än en odygdig, kommer deraf, at afunden ej bryr sig om
den sednare, då den twärtom på alt sätt söker fälla den förra.

Ugla Er för en smickrande usling, hwilken på alt sätt söker stäl-
la sig in, talar om sit goda hjerta och suckar med en andåktig mine,
en sådan är à coup sur en skålm af första classen.

At wisa en högdragen spottfhet mot sina underkastwande, och en
krypande undergiftwenhet mot sina förmån, äro twänne saker som ä-
ro nog nymodiga.

gå kunna knyta en förtrolig wänskap med en människa som öf-
war en strång dygd, ty wår egenkärlek lider för mycket wid jämfö-
relsen.

Uldrig kan man rätt wårdera andra, om man ej känner sit eget
wårde, och ehuru modest det ock må låta, är det wiserligen en fo-
tife at ignorera sina egna fördelar.

Öfwa dygden, hata lasten, öfwerse med swagheten, så är din lef-
nad lycklig, dit minne berömmwårdt och din framtid lycksalig.

Stwar fins någon milieu här i werlden, intet i boningsrum, en-
dera upåt Himmeln eller under jorden, i windschammaren ellet under
Nåd.

Rugan, intet i pengär, antingen en 2 Riksdalers-Sedel eller et Kun-
 stycke, intet i spel, antingen hålla petite Banque, (NB. jag är intet
 Officer) eller se på, intet i Spectacle; antingen Ericsberg eller Lan-
 terna Magica, intet i uproaktningar, antingen hos Police-Mästaren el-
 ler Slotts-Cancellie-Betjenten, intet i dricka, antingen gammalt Franskt
 eller ur Norr ström — Hwar fins den då? — Hos min Maitresse.

Swilken fastig sak! at Ornen kallas Foglarnes Kung, han äter
 ju opp sina undersåtare.

Frågor och Swar.

Herr Marionette har smala ben, lds tour, 7 fragar på Surtouten;
 2 Urelsdjor och ingen Religion, men et Slotts-Cancellie-Utslag
 i fickan — Hwem är han? det är en Petit Maitre.

Jag såg härom dagen en i stöfkor, långa skyngen, trekantig hatt,
 skjort-kragen syntes intet, inga bandrosor wid knäna, och ingen band-
 klump på bröstet, mitt på Riddarhus-Torget, klockan et om dagen lå-
 ste han Wälsignade Tryckfriheten — Hwem war han? en förtwiflad.

Hwad är det aldrasällaste här i weriden? det som gör en hustrus
 wälfärd och en mans ära? — Häfärmar.

jag såg härom dagen den wackraste wagn, men utan! fdgyllning
 och wapen, dragas af de stoltaste hästar, Kusken körde ändå lång-
 samt, hwem äkte deri? en som ägde Tunnor Guld, men får ej bära
 Häfdrägt, som högst kostar 30 R:d.

Hwilket af alla lifwets förmåner skulle Ni wälja om Ni rådde
 Er sjelf, frågades härom dagen? — Billet til Franska Spectaclet, swa-
 rade jag ganska förnuftigt.

Sedan accorderna äro förbudna och affkaffade, hwarigenom be-
 fordras man? se ikring dig, och du bör begripa at det är Sörtjenst
 och Skicklighet.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 34.

Stockholm den 17 Maji 1782.

Inlände.

En man i China hade länge sdt befordran, men blef alltid förbi-^{af Bengt Wint}gången af Favoriter, och ehuru hans förtenster woro betydligt, såg han sig nödtwungen at omsider emottaga en af de sänsta Mandarins Ambeten. Bekymmersam om sit öde, författar han en Poem som börjas Mej ni zing to zu tij, hwilken Poem en kännare af Chinesiska Språket budit til at förswänka så här.

Hur länge skal stormen då råcka?
När nalkas den önskade strand?
Förgåfves man låter wig sträcka
Ur djupet en simmande hand,
Dig magtlösa stit til en spegel
Man far mig i Sönnen, förbi,
Man hør ej den ufligas shri
För wind uti seglen.

Förgåfves från Himmelens fäste
Ser solen båd värma och sten
Det röker ur målnenas näste
Men Himlen får aldrig bli ren:
Den Största *) blir skymd af de Stora,
De skymmas af nedriga små;
Til högden med sanningen gå
Det är sig förlora.

Om

*) I Originalet står Kejsaren.

Om Himlen wår menlöshet hägnar
 Jag hwarcken förstår eller ser.
 Du wet at i Hafwet det rågnar
 När forden om dropparna ber,
 Förgåfves den trefliga myra
 Uphöjer båd suckar och knot
 Hon trampas af wandrarens fot
 När knottet får yra.

Uf lyckan än gynnas än ratas
 Beror utaf slump och natur,
 Om Lärkan af Månstkan skal matas
 Så måste hon sjunga i bur,
 För nöjet at kunna förtrycka
 Man skonar en krypande staf
 Förgyller des tiggare = staf
 Och kallar det lycka.

Den tomt jag hunnit förwårfswa
 Lär aldrig då blifwa bebyggd,
 Man kan sig med laster fördårfswa
 Men ej göra lycka med dygd,
 Min omsorg, min slit, och min möda
 Är blott ogångbara mynt,
 Den med denna samling begynt
 Bli rik bland de döda.

För mig må då werlden fritt stoja
 Bland böljor i prunkande prukt,
 Om endast en tarswelig koja
 Mig gjömde för nåd och förakt,
 Jag hunnit i werlden at lära
 Hwad motgång och widrighet går,
 Den dygd som i fattigdom dö
 Ej lefwer af åra.

Herr Bok-Factor.

Jag vil härigenom bekänna upriktigt at jag hwarken tåst Er eller den Wälsignade Tryckfriheten, följaktligen at jag aldrig läst den, än mindre köpt den. Nej min 2 styvers stant stal aldrig befrämja: — tänkte jag, men jag tilstår med samma upriktighet at jag nu fått en annan idée alt sedan man berättade mig at Ni i N:o 19 låtit införa så säkra och klara bewis på den förmån som tillkyndades samteliga Prænumeranter och Läsare af Sanning och Nöje derigenom, at den uphörd — Skrif, eller låt skrifwa altid så min Herre, och jag med många tusende rangera of på Er sida; men tror Ni at ee Correspondent, ehuru noggran hon warit, ändå glömt, snart sagt, de måst triviala och absurda tankar, som gjorde denna lecturn så torr så obehagelig och så falsk. Om ännu en dödlig skulle ha så elak smak at contradicera mig, han låse dessa utdrag som min Herre behogar låta införa. Jag lefwer &c.

„Dgontjenares antal tilwäyer altid i samma mån som Förstarnas swagheter öka sig; och at deras medel at winna framgång är likt deras som bryta sig in i hus, at nämligen dertil utwälja den mörkaste tiden. Således afhålla de gärna sanningens kannedom från sina Herrar. Om någon Skrift utkommer som synes leda deråt, så fördröma de honom straxt, mera för hwad han kan säga än hwad han ännu sagt: Auctoren kallas en orolig människa och hans arbete för et passquill; alt det som uptäcker dgontjenares oförstånd eller egennytta, måste kallas upror eller misnöje mot Regenten och Staten.

„Det är mindre underligt om en Styresman säger innom sig: „Naturen hör mig til och Folket är ämnat til min tjenst och lydnad.“ än om et folk skulle säga: „det är så.“

„Där Fäderneslandet icke känner några skyldigheter, där är man det och ingen ting skyldig, emedan förbindelser å ena sidan förutsätta förbindelser å den andra.

„Alt utan trängande nödwändighet förändra lagar som wunnit stadga, är at störta et folk i den willerwalla och oordning som är ofskiljaktig från alla ombyten.

„Kom ihåg, sade Ludvig IX i Frankrike då han dog, til sin son, at Konungsliga wärdigheten är intet annat än et allmänt ämbete, hwarföre I skolen göra räkenskap för den som utdelar Epiror och Kronor.

„Det

„Det är en ogrundad bekyllning, at Regenter smida Bojor at fjättra sina undersåtare. Nej det är folket sjelf som löper efter sina ledjor, då yrslan påstår, och som naglar dem fast igenom sin wackelighet och sit oförstånd.

„Regerings-Formar innehålla i all slags regering den stora Konsten at göra Folket undergifwit genom användande af den minsta wäldsamhet som möjlig är emot hwar och en i synnerhet.

„De som wilja högst uphöja Konungars myndighet, medgifwa dock, at de äro förbundne i allt taga den Gudomliga och naturliga Lagen, Rikets Grundlagar och ästwen de Borgerliga så långt de äga bestånd.

„Då en styrande ställer hela werket efter sit enskilda nöje och fördel, så åger hwar enskilt man et lika så godt tillstånd at fördraga sit eget wäl framför det allmännas.

„Thales, en af de sju Grækelands wisa frågades: hwilket djur han trodde wara det skadligaste, hwarpå han swarade: at af alla wilda war ej något farligare än en Tyrann och af tama intet wårre än en smickrare.

„Äran är wacker men alla wägar at winna henne, äro icke lika tjenlige, om en Furste wil ensam lysa och ensam synas gjöra allt, så bereder han småningom hos sit folk det nedrigaste tankesätt.”

Saga *).

En Bonde hade wackra barn, helt muntra, friska, tåcka, Hwarwid des Herre gapade och lät sin undran wäcka; All sade han, „hwad skilnad här jag uppå barnen ser, Hos våra märkes bleklagd hy, en sårre wårt och mer Hwad konst kan du min Gubbe ha? at mota hälsans hinder At dina barn de triswas wäl och hafwa friska kinder? Säg fort, hwad medel nyttjar du? hwad brukar du för sätt? Ah jo, blef swaret, „det wet jag: för oss är detta lätt, Wårt arbete til allt behof wi ej på andra hwälfwa, Wi taga allt ur egen pung och gjöra barnen sjelfwa.

*) Insändt.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 35.

Stockholm den 22 Maji 1782.

Utdrag af Discours Historiques, Critiques & Politiques sur Tacite, traduit de l'Anglois de Mr T. H. Gordon par Mr D. S. f. Sri Öfversättning *)

Preface de l'Auteur pag. 14.

Den allmänna sällheten och säkerheten är et Samhälles föremål; at förskaffa och stadfästa dem, är deras skyldighet som regeraz. Då de fullgjöra dem, är det undersåtens plikt at lyda, wörda och understödja sin Öfwerhet, men då man icke följer detta ögnamärke, utan twärtom, makten wansläktas i wäldsamheter, de laglige undersätelige plikter i tråldom, då endast capricer och begär utgöra de styrandes regerings-reglor, då allmänna eländet, fruktan och förtryckandet blifwa af dem uppenbart utöfwade, kan man då tilstå at någon regering gifwes? nej säkert äro dessa icke Regerings-Acter, de äro frigs-kundgörelser, och det motstånd en fiende göres grundar sig på den rätt man äger at förswara sig sjelf, öfwerasstämmande med lagen och Naturens röst; är det icke orimligt och emot förnuftet at wörda det onda, inbilla sig skyldig at högakta och wara undergiftwen dess uphöfsman? kunde wäl Romarena älska Tiberius eller Caligula eller Nero? Det är nog at folket älskar den af hwilken de äro älska

*) Jafwres efter begäran på prof, huru wida hela boken på Swenska skulle behöga — Utgifwaren tror at om den förfättes lika granstad och lika lået så skal den nog debitera sig — Emedlertid, så kunde ännu några små Utdrag införas som skulle recommedera Boken.

åskade, samt af de lämna sin wördnad til den, som understöder, förswarar och hjälper dem.

Utdrag af Discours III, Sect. IV. Pag. 145:

Augustus roade Romarna ofta med publica Skådespel och lustbarheter; det är et säkert medel at bibehålla folket wid godt lynne, til at förmå dem godwilligt contribuera endast af erkänsla för den som skänkt dem så många nöjen.

Härigenom glömma de usurpation, tråldomen och alla publica oordningar. Man har altid nyttjat detta sätt til Nationers corromperande och at sluta dem i bojer. — De blifwa härigenom tanklöse, egennyttige, lastbare och glömma personella dygder, samt lika känslofulla både för äran och allmänt föragt; de medel hwaraf man betjenar sig til deras fördärwande behagar dem, de etdera icke se eller wilja de icke betrakta fölgden, hwaraf denna politique har den önsade werkan man gjordt sig räkning på. Romarna tillförene wande at utföra stora krig, at skänka eller inkräkta Konunga-Riken, de samma Romare som regerade werlden, afföllo således ifrån sin höghet, då hela deras ambition inkränkte sig wid Spectacles och litet bröd, utan at hafwa något högre föremål.

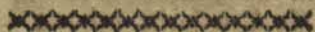
Cardinalen Mazarin betjente sig af samma illgrepp för at gjöra Fransosernes tänkesätt låga och wackliga, efter hans död fölgde man samma methode, at befordra luxe och lättja, man gynnade spel, schacher, olyskhet och all möjlig liderlighet, hwilket snart allmänneligen utbredde sig. England, efter den Kongliga Familjens retable-rande, antog Franska seder, och de för Nationen därmed åtföljande forligaste bruk. Större delen Angelsmän, öwärdige sin lycka och sin frihet, gingo til och med så långt, at de blefwo trålar af Regeringen och tyckte om, at på detta sätt få deltaga uti Fransosernas olycka, samt beslitade sig at til sit eget regerings-sätt lämpa de ifrnämndes Regerings-plan, hwarigenom de, utan at blifwa straffade, gjorde sig til Fäderneslandets förrådare.

L'Amateur d'Horloges.

Öfversättning utur Boileau *).

Eraft i mer än tretti år
Bland Waggurs och Pendulers Skara

Sågs alltid innesluten vara
 Och där sit enda nöje får.
 I denna konst, han har så lär
 Mån han en widsträckt insigt winner?
 Ja wist — Man ej des like finner,
 Ut weta wäl hwad flockan är.

Tankar af Rousseau.

En hederlig Karl (efter denna werldens definition) är ej den som lyser i wackra gärningar utan i wackra ord.

Det är i Slott och under förgylta tal som en sáfunnog lär sig känna werlden, men den wisa lär sig den i tiggarens kofa.

De älska Statskloka talte aldrig om annat än dygd och seder, de måste åter om handel och pengar.

Friheten fins nästan intet i något Regerings-sätt, den fins blott i hwarje fri människas hjerta, han bär den äfwen så wäl i högsta olyckan, som slawen bär tråldomen under den största lyckan.

Verömma en, så han hör det (om det icke är hans maitresse) hwad är det annat än taxera den för sáfång och egenfår?

En narr kan också göra Reflexioner, men aldrig för än efter fottifen.

Det aldraklyckligaste gistermål har ändå sina öden och bestwärligheter, och lika som et stillasläende och klart watten börjar at grumla och häfwa sig wid det minsta blåstwäder, så allarmorar et ungt och oskyldigt hjerta sig wid ombyte af stånd.

Epigramme *)

En nygift updrog til sin Fru,
 Alt wälja hwad hon älskar mera,
 Som först bör ske af dessa tu,
 Alt ligga eller at soupera.
 „Sjör, swarar hon, min wän! och log
 I alt hwad Er kan hälsst behoga
 Jag märker at det dröjer nog
 Förän man hinner maten laga.

Insändt.

Historierna vittna, at uti alla Riken och wid alla Regerings-sätt,
 så wäl under den Monarchiske, Democratiske, som Aristocra-
 ske ske mistag, och at många männissor blifwit både til lif och egendom
 olycklige, hwilket gifwer tiskänna männisso-slågtets swaghet och ofull-
 komlighet, och ske sådana mistag, dels at sanningen blifwit fördold
 för högsta Makten, dels at det måltigare folket uti et land, förtryckt
 det swagare; dels igenom corruption; dels af Partie och försöjelse-
 andan. Den olyckligas tröst har altid varit deras egit medwetande
 af ofskuld, och at det Högsta Wäsendet lämnar deras lidande, samt
 hopp at rätt skal til slut blifwa rätt, och uppehållas af förtröstan om
 reparation. Det är ännu i friskt minne, huru wid den ena Riksdag-
 en i Sverige, folk blefwo olycklige, och wid en annan wunno repara-
 tion. Under förändringen af Regeringen år 1719 och 1720 wunno
 de reparation, som wid Konung Carl XI:s Reduction af mistag,
 blefwo lidande, då en Reductions-Commission til den ändan förord-
 nades. Men om wid förändringen af en Regering, den grundsats skal-
 le fattas, at nya Regeringen ej bör befatta sig med de mistag, som
 under den förra infallit, med föregifwande at den äger ingen del i
 dem, så uphör alt hopp för dem som förut blifwit olycklige. Frå-
 gas då, om et folk kan kallas lyckligt under en sådan epoque, som
 ej wil känna männisso-slågtets swaghet och ofullkomlighet äfwen i en
 Regerings mistag? och dem rått, så wida all styrelse grundas på
 folkets rätt och rättwisa om lif, frihet och egendom.

*) Insändt.

N:o 36 utkommer den 24 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Stäcken,

N:o 36.

Stockholm den 24 Maji 1782.

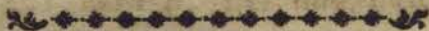
Inlämndt.

Servius Tullius war född af en slaf, ägde förtjenst, och blef Romersk Konung efter Tarquinius Priscus.

Detta är wäl mycket kort för at kunnas anses som en Beswernes-Beskrifning, men tjénar dock til en model för dem som gjöra det til sin tjänst at antekna andras tjänster. Det behöfwes icke många ord at förwara den dygdigas gärningar. Den som har en fattig meritelista behöfwer en smickrare til Historiografus. Jag wil påminna mig at Rousseau på något ställe sagt: et ansigte utan lineamenter tarse war ingen målare, och en Nation utan caractere ingen Historie-Skrifware.

Oi Samlare! som förwara Store Måns bedrifter! lären Eder at ihopdraga flera sidor af födelse och dödsdagar, af Fäderne och Moderne, af Fullmogters dag och årtal med mera: (hwarmed hwarcken Bokprästar eller människors minnen borde beswäras) uti något wacker utlåtelse, uti något lämpeligt och med allmänna rösten öfwerensstämmande omdömmen öfwer den person, hwilkens beröm i förtjensten bör förwäras för alla tider. Livius gör Anci Martii hela Historia med 5 ord: & Numæ & Romuli memor. Titus beskrifwes med 3 ord: Deliciae Generis humani (Människo-slågtets wärlust) om Favila, en Githijf Konung, som war mera Jägare än Kung, och som blef dödad af en Björn, heter det: nulla neque mortis neque viæ gloria (han hwarcken lefde eller dog med heder), Marius skulle man igenkänna med wänne drag: Han war i Krig Roms wän, i fred desfiende, och Vitellii den Tyrannens hela hjerta ligger i öppen dag,
när

ndr man anteknat hans utlåtelse då han kom på walplatsen, som ännu war öfwerhölid med böda och halfrutnade kroppar där han segrat öfwer Otto: En död fiende, sade han, luktar wäl, men en Landsman ännu bättre — Men jag släppte mit ämne, jag wille säga at Servius Tullius war den första som lätt slå medailler i Rom, alt sedan den tiden har denna inrättning blifwit så misbrukad i werlden, at dessa Historiska bewis icke mera kunna anses för otvåbuda och ojäfaktiga — Men här om skal jag framdeles författa en egen Afhandling til införande.

Min Herre!

Brist af Beswernes-Beskrifningar och Anecdoter wid våra nationella Dygde-Scholar, som aldrig annat kunna wara än torra och moraliska, torde min Herre införa några jag fått ifrån Paris som kan hånda mera roa och således behaga edra flygtiga Läsare — Då här i werlden ingen ting är beständigt, så torde en del af dessa muntra och glada Vestaler redan wara skilda wid Cothurnen; men de hafwa dock figurerat där, och tillåt dem jag ber, at figurera i ert Wälsignade Blad, under följande Namn. Rulla.

N:o 1. Mamsel Arnoux, lång, mager, stor mun, ingen fin hy; men de aldräckaste ögon, agerar som en Gudinna, och har et slags wett som är narraktigt och satiriskt, hennes infall äro oändeliga, hwar ibland jag wil nämna några:

Om Mamsellerna Chateau neuf, Chateau vieux, Chateau fort som äro wid Operan, sade hon: Tous ces Chateaux, sont des Chateaux branlans. En Mamsell Vestris railerade henne at hon så ofta wore i en wiss situation obehödm för Theatern, „Min Wän, swarade hon, une touris qui n'a qu'un trou est bientôt prise. Wid en repetition kommer händelsewis en stor hund inspatserandes på Theatern, hon adresserar sig ströxt til en Mamsell du Plant som hon kände war entretenerad af en Siagtare, „Se där en Courir ifrån din Amant, sade hon. Det berättas at Mamsell Arnoux är förlofwad med en Murmästare, och då man förebrår henne detta som en mesalliance, sedan hon lefwat med de största Herrar, som en deras life, swarar hon, „at densamma skal opmura och reparera hennes rykte, som de andra nederriswit och förstört.

N:o 2.

N:o 2. Mamsell Raucoux, ryktbar i synnerhet för sin smak, hon tål ingen Amant men wäl Amanre.

N:o 3. Mamsell La Guerre, fraiche och wacker som en blomma, det är en winst at få den hedern at ruinera sig för henne, också kostade hon Duc de B. . . på 3 månader 800,000 Livres.

N:o 4: Mamsell du Thé, en skönhet, kall som en waxbild, borde ej inspirera den minsta känsla; men ändå varit nog lycklig at behaga Duc de C. . . likwäl för en kort tid

N:o 5. Mamsell Granville har 2 Amanter, den ena en Sdrpaktare som betalar henne och den andra en Officer som betalas af henne.

N:o 6. Mamsell Vasfeur, barnslig och narraktig, entretenerad af Ambassadeuren Grestve M. . . som hon så intragit, at han är snarare hennes slaf än Amant, hon är en ful Sirene.

N:o 7. Mamsell Quincy war först Kammar-Jungfru hos Mamsell du Thé, nu hennes like och Camrat, hon har så profiterat af sin ömma och försarna Matmor, at hon med tiden torde egalera den.

N:o 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Mamsellerna Felme, Fanfan, Renard, Julie, Lolotte, Lilia, Seiffret äro nästan alla af en caractere, wackra wid ljus eller snarare i mörkret, de äro de starkaste hushållerskor, en Louis d'or är en liten skatt i deras tycke.

N:o 15. Mamsell Guimard, om någon rang-ordning skulle följias i denna Rullan, så hade hon kanske bordt stå främst, på Theatern är hon den första, och det Palais hon äger i Paris kallas Terpsicores Tempel, hon har inrättat och underhåller sin egen Theater, där hon opammat den stickligaste Troupe, som tåstar om den hedern at roa henne. Swarken kan det fordna Grækeland eller Rom opwärd en så celebre flicka, också är det Biskopen af O. . . som om han ej fournerar hennes plaisirer, åtminstone fournerar hennes depenser, det är samma hennes Amant som sörestår och recommenderar Prästlägenheterna eller håller förtefning på vacancerna, hwilket kallas: La feuille des benefices, detta gaf Mamsell Arnoux, som under N:o 1 är beskrifwen som en espiogle, anledning til et bon mot: "Jag begriper mintet"

„intet, säger hon, at den där Silkesmasken är så mager, och lefwer
„ändå sur une si bonne feuille.“

Öfwer Våren *).

Wälkommen glada Vår! i dina Sommar-flåder,
Din anda lifwar up en stel och frusen jord
Du blandar Gunnan med det sivala Västan-wäder.
Naturen bjuder oss et präktigt dukat bord.
Och trädens lätta folk så länge undangjömde —
De sjunga nu Dens lås, som dem til tystnad dömdo.

Men är då tiden den, som sjelf sit ursprung wäller?
Mån Beckor, Månar, Är utaf sig sjelfwa gå?
Hvem är som detta allt i ordning sammanhåller?
Ut på en winterdag wi Solens värma få,
Mån tro det är en slump som wil i werlden styra?
Som mäter människans lif i blindhet och i yra?

Nej ack! wi kera oss — Den som har gjort naturen
Och henne har befalt at dela tiden af,
Som danat wareser och föder alla djuren,
Och som i sit beslut har tilredt tidens graf:
Han är den Ordningsman som detta styr och wänder
Allt sprider hans beröm och til vår nytta länder.

*) Insändt.

N:o 37 utkommer den 27 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wälsignade Tryck - Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 37.

Stockholm, den 27 Maji 1782.

Til Utgifwaren.

Min Herre! i stället för edra Strödda Tankar skulle intet samlas de Portraiter kunna tjena till hyllnad på en sida i nödfall, jag wil åtminstone med en liten början gifwa anledning til en ny Titel i ert Dagblad. De som härjämte följa äro Öfversättningar. Jämför les Caracteres de Theophraste par Bruyere.

Honorificus war så högdragen at han hölt det för gement at tänka lika med andra, han ansåg sig sjelf för at wara så stor at det blef en skuldighet för andra at icke tänka lika med honom. Han liknade därutinnan både Cæsar och Pompejus, at han hwarken tålde sin Öfverman eller sin like.

Sempronius talte en tid för Roms frihet och en annan tid emot densamma. Han hade många Clienter, men alla Plebejer af samma slaget.

Virgilius hade så många onor at han föraktade förtjensten: Så liten dygd, at han icke kunde glömma sitt Släkt Register. Hans honom hade upfostran gjort intet, men lyckan allt.

Lupardus war liten, blef uphöjd, hisnade, föll och frälste intet mera af sitt rygte än sitt namn.

Lulus hade endast Konung, men intet Fädernesland och ingen Medborgare.

Syam-

Svampinius var fattig, gjorde lerpottor, blef Alchymist och åt ut gylbene färl.

Gregor wandrade werlden ikring, såg mycket, lärde litet: sjäffade och fick namn af nitisk.

Varius, sedan han ofta sålt sig sjelf och sluteligen sit ämbete, betraktade han människors öden wid et lotteri-hjul.

Insånde hälsar Herr Utsånde med sin wälwilja och med mera godt han förmår.

Jag har Herr Utgifware! nyligen i et gammalt Prästhus öfverkommit et rart Manuscript i gammal Göthisk stil, innehållande några och trettio Samtal i de Dödas Rike, dem jag til en del öfversatt på nu brukelig Swänska. De torde förtjena framdeles en Fransysk öfversättning för at kunna läsas af så många flera af våra Landsmän, som icke älska eller förstå Modersmålet.

Deßa Samtal äro en del löjeliga, en del opbyggeliga, en del inwecklade i et sago-mörker och meningen så mycket swårare at utreda, som de talande personers namn icke blifwit utsatte, utan i stället blott en chiffre. Jag ärnar framdeles och så fort jag hinner, regalera Er med några stycken, af detta i sit smak sällsynta arbete, om det annars passas i Ert fram *) Här har Ni til en början en defect, huru många Auctors Arbeten bestående af flera Tomer har icke warit det samma?

Samtal emellan Tres Els och Råffjungaren Storverk i de Dödas Rike.

T. Så är ock du din tjocka Rimkrönika! anländ til våra boningar. Du har wäl betalt din frakt med en Inpromtu til Charon, jag menar, at det war det myntet hwarmed du i werlden betalste dina förord och dina måltider.

S. Ödmjukaste tjenare. Du har wäl kommit hit för intet gifat jag, för at söra directionen öfwer Stix Flodens uprånfande. Jag på

*) Jag tackar altid för sådana presenter, så mycket öfkylligare som Personerna ej allnast äro glända utan äfwij döda i fall de nånsin existerat i werlden.
Utgifwaren.

påminner mig af du på din tid blef hällen för en bäfwer i dit ställe, i anseende til dina stora insikter i wattungbyggnader.

T. Du åter war ju menar jag, en liten Cicerunculus uti flera med sidenband hopknutna Samfund, och wåltaligheten har at tacka dig för den fullningen i granna tal: Mina Bröder! Mina Bröder! Mina Bröder! som du så öfwerföddigt och så wållustigt nyttjade.

S. An dina discourter! måtte de intet behöfde undergå Skrot-Saxen? än alla dina kundskaper i byggnader, gräfningar, sprängningar och flera Dalkarls arbeten, de låra ej wara utan critique.

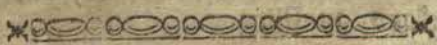
T. Men hwarföre ska wi tråta? kunna intet twärme snillen mötas med frid och sänja? Du har, min kära Rim-Thuser, aldeles förändrat din caractere. Då du lefde bland människor, war din tunga som et sammet, dina läppar bara strop, och dina ord söta som pannsocker; du är hindrar dig wäl huru du berömdes på et sätt at man gjorde dig höfligheter, äfwen för at slipa dina smickerqväden, nu åter tycks du hafwa blifwit nog sträf i uttalet, och dina glosor söta något på bittert salt; men wet at de jälla skuggor icke heller wilja oröas af stickord och Satirer.

S. Sannerligen har icke äfwen du undergått en stor förändring! Du war på jorden en activ och rörlig kropp, som just ensam öfwerthgade mig at intet vacuum eller tomt rum gafs, efter jag fann dig på alla ställen; här åter är du en liten skugga. I öfrigt hwad mit tungomål angår, så skal jag förtro dig, at jag bland Storfolket lärde mig tala deras språk: Här ärnar jag, som du hör, tala sanningen, allenast jag hinne så någon mera öfning och lätthet i uttalet.

T. Sanning! Hwad är Sanning?

.

NB. Manuscriptet har en hel sida sådane prickar.

Dygden och Aran *)

Örtjenom Dygden ej så lätt
 Bland Snödelis, Kortspel, Mat och Winer,
 Den Aran som på torgen stiner
 Hon winnes på sit eget sätt.

Det

*) Insändt.

Det roligt är at äga gull,
 At låta det för alla blänka;
 Men det är Dygd at ärligt tänka
 Och gjöra wäl för Dygdens skull.

Den som fått tjänst af Lyckans hand,
 Som genom spel förtjent sig pengar,
 Som håller Bagn, Maitresse och Drängar
 „Den heter bygdig i wårt land.

Nej — Den af nit med ädelt bröst
 Går fram där landets öde wäljes,
 Och ej för någon Summa säljes
 Han bår ha Fosterlandets röst.

Så är då nödigt at man gör
 En skillnad mellan pratt och ära,
 Det förras glitter kan oss lära
 Hwad Dygd och Ära kallas bår.

A n n o n c e.

Nästa Onsdag, eller den 29 Maji, utkomma på en gång N:o 38, 39, 40. De innehålla en ganska betydande sak i våra tider. — Lyckan, ja mina Läsare! det är Lyckan, och där få Ni se de rätta Portraiterna på Lyckans gunstlingar.

Utgifw.

N:o 38 39, och 40 utkomma den 29 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.